

Vergaderjaar 2021–2022

34 104

Langdurige zorg

25 657

Persoonsgebonden Budgetten

Nr. 362

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR LANGDURIGE ZORG EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 juli 2022

Op 13 juni jl. heeft u mij verzocht om een reactie op een burgerbrief die naar de commissie is gestuurd. U verzocht mij tevens deze reactie voorafgaand aan het Commissiedebat persoonsgebonden budget (pgb) te versturen. In de Kamerbrief Stand van zaken pgb¹ heb ik aangegeven dat, gezien de complexiteit van de situatie, de beantwoording meer tijd vergt en dat mijn reactie zo snel mogelijk zou volgen. Hierbij kom ik tegemoet aan deze toezegging.

De briefschrijver beschrijft de ervaringen die hij heeft opgedaan bij het CIZ, de zorgverzekeraar en het zorgkantoor in het aanvragen en organiseren van langdurige zorg voor zijn moeder. In mijn reactie zal ik in het algemeen ingaan op het proces van indicatiestelling voor de Wet langdurige zorg (Wlz) bij het CIZ wanneer er sprake is van een spoedsituatie. Daarnaast ga ik in op situaties wanneer de datum van het indicatiebesluit met terugwerkende kracht in kan gaan.

De hoofdpunten uit deze brief zijn:

- Er is geen leemte in de wet- en regelgeving, aangezien er altijd een domein verantwoordelijk is voor zorg en ondersteuning, ook als de zorgbehoefte van de cliënt plotseling toeneemt en er een Wlz-indicatie wordt aangevraagd. Zolang er **geen** Wlz-indicatie is zijn de zorgverzekeraar en/of gemeente verantwoordelijk voor de benodigde zorg en/of ondersteuning.
- Het CIZ heeft volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zes weken de tijd om een besluit te nemen. Wanneer iemand al in een instelling is opgenomen kan het besluit binnen twee weken worden genomen, mits het dossier volledig is.
- Het CIZ stelt vast of iemand voldoet aan de zorginhoudelijke toegangscriteria van de Wlz en stelt het best passend zorgprofiel vast. Indien de cliënt een voorkeur heeft voor een pgb, beoordeelt het zorgkantoor vervolgens of de cliënt pgb-vaardig is.

¹ Kamerstuk 25 657, nr. 341.

- Het is het zorgkantoor dat bevoegd is te besluiten of een pgb al dan niet wordt toegekend.

Het pgb kan **niet** met terugwerkende kracht worden toegekend, vanwege het financiële risico dat een cliënt loopt wanneer er al wel zorg is ingezet, maar het CIZ een negatief Wlz-besluit afgeeft. Daarnaast zou hiermee de bevoegdheid van het zorgkantoor doorbroken worden.

Het CIZ stelt vast of er sprake is van een blijvende behoefte aan 24 uur zorg in de nabijheid of permanent toezicht, om ernstig nadeel te voorkomen. Volgens de Algemene wet bestuursrecht heeft het CIZ zes weken om een besluit te nemen. Zoals in de Beleidsregels indicatiestelling van het CIZ² is opgenomen is de hoofdregel dat de ingangsdatum van het besluit de datum is waarop het CIZ de beslissing neemt. In beginsel kan de ingangsdatum van de zorg niet vóór de datum van het indicatiebesluit liggen. Tot aan de datum van het Wlz-indicatiebesluit is er immers aanspraak op zorg en/of ondersteuning vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw) en/of Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015).

Het kan voorkomen dat iemand vanwege bijzondere omstandigheden al is opgenomen in een instelling. Het gaat dan bijvoorbeeld om een onverwachte verandering in de gezondheidssituatie van een cliënt of iemand die nog thuis woont met behulp van mantelzorg waarbij de mantelzorg onverwacht uitvalt. Alleen dan kan hierop een uitzondering worden gemaakt. Het CIZ beslist dan binnen twee weken en de ingangsdatum van de indicatie is de datum dat de aanvraag bij het CIZ is binnengekomen. Deze uitzondering geldt niet wanneer er geen sprake is van verblijf in een instelling aangezien een indicatiebesluit niet met terugwerkende kracht kan worden verzilverd in de vorm van een pgb, modulair pakket thuis of volledig pakket thuis. De reden hiervoor is dat het CIZ alleen vaststelt of iemand in aanmerking komt voor de Wlz. Het zorgkantoor is daarna verantwoordelijk voor de wijze waarop de zorg wordt georganiseerd. Op 1 september 2021 is artikel 3.2.4, tweede lid van het Besluit langdurige zorg (Blz) op dit punt verduidelijkt. De reden hiervoor is dat wanneer zorg in de thuissituatie alvast zou worden ingezet en het besluit van het CIZ niet tot een Wlz-indicatie leidt, de kosten niet uit de Wlz betaald kunnen worden. De cliënt zou daarmee zelf voor de kosten moeten opdraaien en een direct financieel risico lopen als Wlz-zorg in de thuissituatie al wordt ingezet zonder dat men beschikt over een indicatiebesluit. De verduidelijking van het Blz op dit punt is dus juist ter bescherming van de cliënt.

Hoewel er geen sprake is van een leemte in wet- en regelgeving is mij duidelijk dat de uitvoeringspraktijk niet altijd op de goede manier verloopt. In de specifieke situatie van de briefschrijver zijn er zaken niet goed gelopen in de communicatie over het organiseren van de benodigde zorg voor zijn moeder en de consequenties die dat had voor de te nemen beslissingen door haar naasten. Ik ga hierover met de briefschrijver in gesprek. Daarnaast ga ik met het CIZ in gesprek om te kijken welke geleerde lessen we kunnen trekken uit de procedures voor bezwaar en beroep om soortgelijke situaties in de toekomst te voorkomen.

De Minister voor Langdurige Zorg en Sport,
C. Helder

² Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2022 (Beleidsregels Wet langdurige zorg – CIZ).